

Warszawa, listopad 2006

Natalia Ćwik

Współczesne problemy rozwojowe Kenii

Scenariusz zajęć z edukacji globalnej dla szkół ponadgimnazjalnych

Informacje o scenariuszu:

Pojęcie rozwoju gospodarczego i związane z nim zagadnienia to najważniejsze kwestie przy omawianiu współczesnych problemów państw *globalnego południa*. Kenia, podobnie jak inne kraje Afryki, należy do grupy państw rozwijających się – problemy rozwojowe Kenii są więc stosunkowo uniwersalne, ich przedstawienie pozwoli lepiej zrozumieć genezę Milenijnych Celów Rozwoju.

Forum Kenijsko-Polskie
Projekt „Bliżej Kenii”
ul. Górczewska 124 lok.305
01-460 Warszawa

e-mail: kpf@kenya.com.pl
Internet: www.kenya.com.pl
tel. (022) 533 49 08
fax: (022) 533 49 99

Główne zagadnienia zajęć:

- Problemy rozwojowe jako „naczynia połączone”
- Definicja rozwoju gospodarczego i sposoby jego mierzenia
- Problemy rozwojowe Kenii (demograficzne, ekologiczne, sanitarne, polityczne, infrastrukturalne, socjalne, ekonomiczne)
- Pomoc rozwojowa

Cele zajęć:

Po zakończeniu zajęć uczeń:

- Potrafi zdefiniować pojęcie rozwoju gospodarczego i wskazać jego mierniki
- Rozumie kontrast pomiędzy krajami rozwiniętymi a krajami rozwijającymi się
- Potrafi wskazać zależności między poszczególnymi problemami rozwojowymi
- Potrafi zdefiniować pojęcie pomocy rozwojowej

Czas trwania zajęć: 45 min (godzina lekcyjna)

Metoda pracy:

- burza mózgów
- dyskusja
- ćwiczenia
- polemika

Środki dydaktyczne:

- mapa Kenii
- mapa Afryki
- mapa świata z podziałem państw według wskaźnika HDI
- prezentacja multimedialna

Literatura:

Pawełczak, M., *Kenia*, TRIO, Warszawa 2004

Milewski, J., Lizak, W., *Stosunki międzynarodowe w Afryce*, Scholar, Warszawa 2002

Sachs, J., *Koniec z nędzą. Zadanie dla naszego pokolenia*, PWN, Warszawa 2006

Stiglitz, J., *Globalizacja*, PWN, Warszawa 2004

http://siteresources.worldbank.org/INTSTATINAFR/Resources/little_data_ebook.pdf

www.worldbank.org/africa   <http://www.ilo.org/public/english/standards/ipecc/simpoc/kenya/report/ken98.pdf>

<http://www.cbs.go.ke/downloads/pdf/Kenyafacts2006.pdf?SOMSESSID=f15eb4f59179a05424cff862ea396bbd>

http://www.unicef.org/infobycountry/kenya_statistics.html

<http://www.eldis.org/index.htm>

Przebieg zajęć:

Czas	Warsztaty	Materiały	Uwagi
3 min	1. Wprowadzenie - <u>ćwiczenie</u> : prezentacja 4 zdjęć wykonanych w obrębie jednego miasta: Nairobi (kolejno: bogate centrum, slumsy, hipermarket, stragan)	- prezentacja multimedialna - mapa Afryki - mapa Kenii	Zadaniem uczniów jest przyjrzenie się zdjęciom i odgadnięcie, jaka jest między nimi zależność → mają zauważyć kontrasty towarzyszące globalizacji oraz charakter i złożoność problemów rozwojowych Kenii
5 min	2. Problemy rozwojowe jako naczynia połączone - <u>ćwiczenie</u> : tworzenie ciągów logicznych i przyczynowo-skutkowych z podanych wyrazów (bieda, rozwój gospodarczy, bezrobocie, zadłużenie, pustoszenie, przyrost naturalny, migracje etc.)	prezentacja multimedialna	Uczniowie indywidualnie na kartkach papieru próbują utworzyć jak najdłuższy łańcuch logiczny z podanych wyrazów → mają zauważyć ścisłe powiązania problemów rozwojowych i zacząć postrzegać rozwój jako długofalowy, zintegrowany system współzależnych czynników
10 minut	3. Pojęcie rozwoju gospodarczego - <u>dyskusja</u> : jak zdefiniować rozwój? Jakie są wskaźniki rozwoju? Dlaczego mówimy o jakimś kraju, że jest „rozwinęty”? - <u>polemika</u> : jakie są niezbędne warunki dla rozwoju gospodarczego? - właściwa definicja rozwoju gospodarczego - wskaźniki rozwoju gospodarczego (PKB i HDI) - czynniki rozwoju i korzyści z niego płynące - <u>burza mózgów</u> : uczniowie próbują odpowiedzieć na pytanie „Dlaczego sytuacja Polski jest inna niż sytuacja Kenii, mimo że oba kraje przez wiele lat znajdowały się pod obcym panowaniem i przechodziły kryzysy gospodarczo-polityczne?”	- prezentacja multimedialna - mapa Afryki - mapa Kenii - mapa świata z podziałem państw według wskaźnika HDI	Prowadzący najpierw gromadzi i podsumowuje podawane przez uczniów pomysły (w kolejnej części zostaną skonfrontowane z właściwą definicją rozwoju gospodarczego) a następnie, w części polemicznej, przytacza kontrargumenty do podawanych przez uczniów przykładów.
2 min	4. Problemy demograficzne Kenii - statystyki (Kenia w porównaniu z Polską i USA) - dyskusja: skąd szybki przyrost naturalny i jakie są tego konsekwencje? - ilustracja fotograficzna	prezentacja multimedialna	
3 min	5. Problemy ekologiczne Kenii	prezentacja multimedialna	Krótką prezentacją sylwetki Wangari

	<ul style="list-style-type: none"> - statystyki - przyczyny i skutki skażenia środowiska - ilustracja fotograficzna 		Maathai, kenijskiej laureatki Pokojowej Nagrody Nobla za wkład w ochronę środowiska
3 min	<p>6. Problemy ekonomiczne Kenii</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>ćwiczenie</u>: porównanie danych statystycznych z Kenii, Polski i USA (wskaźniki inflacji, przyrost PKB <i>per capita</i>, czas potrzebny na rozpoczęcie biznesu, procent ludności żyjącej w skrajnym ubóstwie, odsetek ludności w wieku produkcyjnym zarażonej wirusem HIV) - <u>dyskusja</u>: co nam mówią te wskaźniki? 	prezentacja multimedialna	Uczniowie z pomocą prowadzącego mają dokonać ogólnej analizy danych statystycznych i zastanowić się nad ich interpretacją.
2 min	<p>7. Problemy społeczne Kenii</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozróżnienie między <i>ubóstwem skrajnym a umiarkowanym</i> - omówienie problemów: opieka socjalna, migracje do miast, slumsy, tereny wiejskie, sieroty, uchodźcy - ilustracja fotograficzna 	prezentacja multimedialna	
2 min	<p>8. Opieka medyczna / Higiena</p> <ul style="list-style-type: none"> - statystyki - omówienie problemów: dostępność leków, koszty leczenia, standard usług medycznych, zapobieganie HIV, choroby tropikalne - ilustracja fotograficzna 	prezentacja multimedialna	
2 min	<p>9. Edukacja w Kenii</p> <ul style="list-style-type: none"> - statystyki - omówienie problemów: dostęp do edukacji, poziom edukacji, koszt kształcenia, pomoce naukowe, stan techniczny szkół, <i>child labour</i>, problemy absolwentów - ilustracja fotograficzna 	prezentacja multimedialna	
2 min	<p>10. Problemy polityczne w Kenii</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówienie problemów: korupcja, niestabilność polityczna, reformy, demokracja, prawa człowieka, polityka zagraniczna - ilustracja fotograficzna 	prezentacja multimedialna	

2 min	11. Problemy infrastrukturalne Kenii - omówienie problemów: transport krajowy, transport międzynarodowy, elektryfikacja, Internet, inwestycje zagraniczne - ilustracja fotograficzna	prezentacja multimedialna	
2 min	12. Kenia w erze globalizacji - Kenia i procesy globalne - Internet - Coca Cola i zachodnie koncerny w Kenii - MTV i moda młodzieżowa - „westernizacja” - ilustracja fotograficzna	prezentacja multimedialna	
5 min	13. Pomoc rozwojowa - pojęcie pomocy rozwojowej - pomoc rozwojowa a pomoc humanitarna - <u>dyskusja</u> : kto powinien pomagać? - formy pomocy rozwojowej - co to jest projekt rozwojowy i co powinien uwzględniać - dyskusja: jakie polskie doświadczenia mogły by się przydać w Kenii? - jak pomagać żeby nie zaszkodzić: przykłady międzynarodowej pomocy, która przyczyniła się do nasilenia kryzysu	prezentacja multimedialna	
2 min	14. Podsumowanie - podsumowanie warsztatów - prezentacja źródeł dotyczących tematu (literatura i Internet)		